

MARIA PILAR FEBAS FORNOS

BIOGRAFIA

Maria Pilar Febas (Mequinensa, 1947), va viure a Mequinensa fins que es va casar i va marxar a Tarragona, on va tenir l'oportunitat d'emprendre estudis secundaris i aconseguir una plaça com a funcionària a la Diputació Provincial de Tarragona.

És autora del poemari costumista *Estampes mequinensanes* (1990) i col·laborà de manera esporàdica a la premsa de Tarragona. Tot i que primer va cultivar la poesia, més endavant es va endinsar en la narrativa amb la novel·la breu *La mostra de l'olivera*, guardonada el 1994 en la setena edició del *Premi Sebastià Juan Arbó* de Sant Carles de la Ràpita. Aquesta obra és, segons Febas, un pretext per dur a terme una de les seves tècniques preferides: relatar vivències i aprofundir en la vida i costums de la mítica Mequinensa. Es tracta d'una descripció costumista, històrica i social de la Mequinensa dels anys 50 i primers dels 60, el recorregut vital d'una dona jove abocada a la tragèdia per les circumstàncies i el sistema social de l'època que li va tocar viure.

GALERIA DE PERSONATGES

Maria del Pilar Febas, funcionària i escriptora, resident a Tarragona
«Em sento una mequinensana de soca-rel, de formació autodidàca»

■ Catalina Torres

Maria del Pilar Febas Fornos va néixer a Mequinensa l'any 1947, on va viure fins que es va casar i on torna sempre que pot. Des de ben petita mostrà inquietats per tot allò que l'envoltava, i, a més, com a la majoria dels nens de l'època va haver de deixar els estudis a l'edat de catorze anys, sense altre títol que la cartilla d'escolaritat. La seva formació és pràcticament autodidàcta i passats els trenta, amb càrregues familiars —és mare de tres noies—, va poder assolir estudis superiors. Avui és funcionària en actiu de la Diputació de Tarragona, ciutat on resideix.

La lectura, una de les grans dèries de la mequinensana, per sobre de qualsevol altra, la va dur

a començar a escriure. Primer, cultivà la poesia i posteriorment es va condicionar en el complex món de la narrativa. A tot això se li ha d'afegir col·laboracions, tot i que de manera esporàdica, en la premsa local. L'autora ha admès en més d'una ocasió que el que més li agrada tractar en les seves obres és sobretot aquells temes que tinguin a veure amb fets reals o memòries.

La qualitat dels seus escrits està avalada pels premis que ha anat rebent en els darrers anys, com el de 1990, quan va publicar una glosa satírica, «Estampes mequinensanes», on es remuneren personatges populars de la seva infantesa; així mateix, dos anys més tard obté un petit premi de

poesia local amb un poema dedicat a Tarragona, ciutat per la qual, n'estem segurs, sent el mateix amor que per Mequinensa.

Podria dir-se que l'obra més significativa d'aquesta autora és la novel·la *La mostra de l'olivera*, guardonada l'any 1994 en la setena edició del Premi Sebastià Juan Arbó, de Sant Carles de la Ràpita. La història, ambientada a la Mequinensa de mitjan del segle passat, relata la crònica d'una noia, de qualsevol noia d'aquella època, que va haver de renunciar als estudis, a la llibertat i a la felicitat a causa d'una sèrie d'esdeveniments que es van desenvolupant al llarg de la narració i que acaben amb un final tràgic, donant sentit al primer full amb què comença la

novel·la. *La mostra* és una excusa més per a dur a terme una de les tècniques preferides de la narradora, relatar vivències i fets que coneix d'antavi, per aprofundir en la vida i costums del seu poble, amb el record que ella conserva de la mítica Mequinensa.

BIBLIOGRAFIA

Obra de Maria Pilar Febas

FEBAS, Maria Pilar (1990): *Estampes mequinensanes*. Tarragona: autor, s.n.

FEBAS, Maria Pilar (1995): *La mostra de l'olivera*. Tarragona: El Mèdol.

https://www.tinet.cat/portal/uploads/la_mostra_de_l_olivera.pdf

Bibliografia sobre l'autora

GIRALT, Javier / MORET, María Teresa (2020): «*La branca silenciada: Voces femeninas en la poesía de la Franja de Aragón*». *Tropelías. Revista de la Literatura y Literatura Comparada*, n. 7, pp. 142-158.

<https://papiro.unizar.es/ojs/index.php/tropelias/article/view/4657>

MORET, Hèctor (1998): *Indagacions sobre llengua i literatura*. Calaceit: Gràfiques del Matarranya.

https://books.google.es/books?id=9C0J3omPM18C&pg=PA122&lpg=PA122&dq=maria+pilar+febas+fornos&source=bl&ots=g37gye4qX5&sig=ACfU3U35FzaeHffgRN_Oji4cI5VTn7-WOQ&hl=es&sa=X&ved=2ahUKEwiZ6vP-ooL2AhVmgc4BHT-dDz4Q6AF6BAGPEAM#v=onepage&q=maria%20pilar%20febas%20fornos&f=false

MORET, Hèctor (2014): «Breu diccionari d'escriptura i escriptors contemporanis en català a l'Aragó». *Alazet*, 21, p. 33-72.

<http://revistas.iea.es/index.php/ALZ/article/view/309>

MORET, Hèctor (2022): «A propòsit de la poesia contemporània en català a l'Aragó». GIRALT, J. / NAGORE, F. *Aragonés y catalán en la literatura de Aragón*. Zaragoza: Prensas de la Universidad de Zaragoza, pp. 187-231.

<https://zagan.unizar.es/record/118246/files/BOOK-2022-021.pdf>

MORET, M. Teresa (2022): «La narrativa en català a l'Aragó». GIRALT, J. / NAGORE, F. *Aragonés y catalán en la literatura de Aragón*. Zaragoza: Prensas de la Universidad de Zaragoza, pp. 234-275.

QUINTANA, Artur (2017): «Panorama de la literatura contemporània catalana a l'Aragó». Giralt, Javier / MORET, M. Teresa (eds.) *El repte d'investigar a la Franja d'Aragó*. Zaragoza: Prensas de la Universidad de Zaragoza .

<https://zagan.unizar.es/record/63132/files/BOOK-2017-015.pdf>

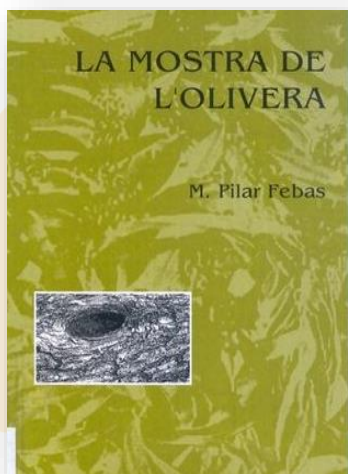
VÍDEO POEMA

<https://www.youtube.com/watch?v=tW63kP3h92E>

III Una frustració. *La mostra de l'olivera*

Donya Pilar era menuda, grassoneta i xerraire. Tenia una veueta mel·líflua que havia d'aixecar sovint per imposar ordre entre la gatzara que muntàvem les alumnes. El seu marit era el telegrafista de la població i no tenien fills. Tots dos eren de parla castellana. Al principi costava d'entendre-la, i suposo que a ella li degué passar el mateix amb nosaltres quan va arribar a la població.

Encara que una part de les anomenades forces vives provenien de fora del nostre àmbit lingüístic, no es produïa mai cap conflicte idiomàtic i els problemes es resolien amb bona voluntat per part de tots. Pocs mesos després d'iniciat aquell curs, va venir a l'escola una inspectora de Saragossa, la qual, per comprovar el nostre nivell de coneixements, ens va ensenyar uns dibuixets al temps que preguntava el nom de cada un d'ells.

- Enciam -vàrem contestar totes en veure'n un de dibuixat.
- ¿Qué dicen? -s'estranyà la dona; i donya Pilar li donà l'explicació pertinent.

Una de les coses noves per a mi en els primers dies escolars fou la *Formación del espíritu nacional*, de la qual vaig tenir la primera mostra un dissabte a la tarda, a la classe dels nens on havíem passat a resar. En acabar el res, un professor donà un crit: “¡España!”. Vaig sentir que tothom contestava: “¡Una!”. “¡España!”, tornà a cridar el professor. Aleshores jo, molt segura, vaig contestar: “¡Dos!”. En sentir que els altres contestaven: “¡Grande!”, ho vaig deixar córrer. De tota manera ja tindria prou temps per aprendre-ho bé i treure una nota excel·lent, d'això i de la formació religiosa.

No hi ha dubte que tot allò que es vulgui inculcar en una ment verge, i la de la mainada ho és, s'aconsegueix. Els meus pares eren de mentalitat republicana i bastant freds en matèria religiosa. Ell, com la majoria de convilatans, lluità en el bàndol que fou vençut la

passada guerra civil, però no pogueren vèncer les seves idees, que conservà al llarg dels anys, encara que, mogut pel lògic pragmatisme que imposaven les circumstàncies, aconsellava les seves filles que anessin a missa, per evitar que fossin objecte de discriminacions a l'escola o en un altre lloc. La vida a la llar, però, estava mancada de tota referència religiosa, si exceptuem el santcrist penjat a la capçalera del llit matrimonial.

ENLLAÇOS

- **Beaba**

<https://www.beaba.info/modules.php?name=topMusic&op=artist&idartist=308>

- *Temps de Franja*

<http://www.ascuma.org/wordpress/wp-content/uploads/2009/11/temps-de-franja85.pdf>, p.

17